1. Rastojanje između dve tačke

$$d(A,B) = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$$

2. Deljenje duži u datoj razmeri

Ako je tačka $M(x_{\lambda},y_{\lambda})$ unutrašnja tačka duži AB, gde je $A(x_1,y_1)$ i $B(x_2,y_2)$ i ako je data razmera $AM:MB=\lambda$ to jest $(\frac{AM}{MB}=\lambda)$, u kojoj tačka M deli duž AB, onda se koordinate tačke M računaju po obrascima

$$M(x_{\lambda}, y_{\lambda}) \rightarrow x_{\lambda} = \frac{x_{1} + \lambda x_{2}}{1 + \lambda} \quad i \quad y_{\lambda} = \frac{y_{1} + \lambda y_{2}}{1 + \lambda}$$

$$M(x_{\lambda}, y_{\lambda})$$

$$A(x_{1}, y_{1}) \qquad B(x_{2}, y_{2})$$

3. Sredina duži

Ako je tačka $M(x_s, y_s)$ sredina duži AB $(A(x_1, y_1)$ i $B(x_2, y_2))$ onda se njene koordinate računaju po formuli

$$M(x_s, y_s) \rightarrow x_s = \frac{x_1 + x_2}{2} \quad \text{i} \quad y_s = \frac{y_1 + y_2}{2}$$

$$M(x_s, y_s)$$

$$A(x_1, y_1)$$

$$B(x_2, y_2)$$

4. Površina trougla preko koordinata temena

Neka su $A(x_1, y_1)$, $B(x_2, y_2)$ i $C(x_3, y_3)$ temena datog trougla ABC određena pomoću naznačenih koordinata u odnosu na pravougli koordinatni sistem xOy, tada je površina trougla data obrascem

$$P_{\Delta} = \frac{1}{2} \left| x_1(y_2 - y_3) + x_2(y_3 - y_1) + x_3(y_1 - y_2) \right|$$
 može i preko determinante(naravno, ko je upoznat sa njihovim izračunavanjem)
$$P_{\Delta} = \frac{1}{2} \begin{vmatrix} x_1 & y_1 & 1 \\ x_2 & y_2 & 1 \\ x_3 & y_3 & 1 \end{vmatrix}$$

Prava

- i) **opšti (implicitni oblik) je** ax + by + c = 0
- ii) **eksplicitni oblik je** y = kx + n

k- koeficijent pravca ($k = tg\alpha$, gde je α ugao koji prava gradi sa pozitivnim smerom x – ose)

n - je odsečak na y - osi

iii)
$$\frac{x}{m} + \frac{y}{n} = 1$$
 je segmentni oblik

m – je odsečak na x osi

n – je odsečak na y osi

- v) **Prava kroz tačku** $A(x_1, y_1)$ sa koeficijentom pravca k je : $y y_1 = k(x x_1)$
- vi) **Prava kroz tačke** $A(x_1, y_1)$ **i** $B(x_2, y_2)$ je: $y y_1 = \frac{y_2 y_1}{x_2 x_1}(x x_1)$
- vii) Primećujete da je onda $k = \frac{y_2 y_1}{x_2 x_1}$

Kakav može biti međusoban položaj dve prave u ravni?

1) Mogu da se seku

Tačku preseka nalazimo rešavajući sistem od te dve jednačine!

Ako posmatramo prave $y = k_1 x + n_1$ i $y = k_2 x + n_2$ onda je ugao pod kojim se seku dat formulom:

$$tg\alpha = \left| \frac{k_2 - k_1}{1 + k_1 \cdot k_2} \right|$$

Ako se te dve prave seku pod pravim uglom, onda je $k_1 \cdot k_2 = -1$ (uslov normalnosti)

2) Mogu da budu paralelne

Prave $y = k_1 x + n_1$ i $y = k_2 x + n_2$ su paralelne ako je $k_1 = k_2$ (uslov paralelnosti)

Ako su $A_1x + B_1y + C_1 = 0$ i $A_2x + B_2y + C_2 = 0$ jednačine dveju pravih koje se seku u tački O, tada je :

$$A_1x + B_1y + C_1 + \lambda(A_2x + B_2y + C_2) = 0$$

jednačina pramena pravih sa centrom u tački O.

Rastojanje tačke
$$(x_0, y_0)$$
 od prave $ax + by + c = 0$ je : $d = \frac{|ax_0 + by_0 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}}$

<u>Kružnica</u>

Kružnica (kružna linija) je skup tačaka u ravni sa osobinom da su sve tačke tog skupa na jednakom rastojanju (r) od jedne stalne tačke (C, centar) te ravni.

Opšta jednačina kružnice je: $(x-p)^2 + (y-q)^2 = r^2$

Ako je kružnica data u obliku $x^2 + y^2 + dx + ey + f = 0$ možemo koristiti formulice

$$p = -\frac{d}{2}$$

$$q = -\frac{e}{2}$$

$$r^2 = p^2 + q^2 - f$$

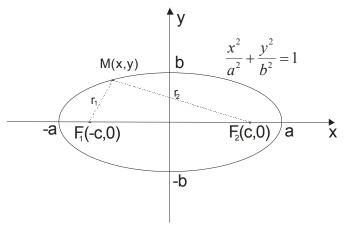
USLOV DODIRA (Kružnice i prave y = kx + n) je $r^2(k^2 + 1) = (kp - q + n)^2$

Ako tražimo tangentu iz neke tačke VAN kružnice neophodno je koristiti uslov dodira. Ali ako trebamo naći tangentu baš u tački dodira čije koordinate znamo možemo koristiti gotovu formulicu:

$$(x-p)(x_0-p)+(y-q)(y_0-q)=r^2$$

2

Elipsa je skup tačaka u ravni s osobinom da je zbir rastojanja ma koje tačke od dveju datih tačaka(žiža) stalan broj.

 r_1, r_2 su potezi (radijus vektori) elipse i važi za bilo koju tačku na elipsi $r_1 + r_2 = 2a$ (konstantan broj)

$$F_1(-c,0), F_2(c,0)$$
 su žiže elipse , gde je $c^2 = a^2 - b^2$

a - je velika poluosa, odnosno 2a je velika osa

b - je mala poluosa, odnosno 2b je mala osa

 $e = \frac{c}{a}$ je ekscentricitet (još kod elipse važi da je e<1)

Glavna jednačina elipse je $\left| \frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} \right| = 1$ ili $b^2 x^2 + a^2 y^2 = a^2 b^2$

$$\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$$

ili
$$b^2x^2 + a^2y^2 = a^2b^2$$

Elipsa i prava

Slično kao kod kružnice, da bi odredili međusobni položaj prave i elipse, rešavamo sistem jednačina:

$$y = kx + n$$
 i $b^2x^2 + a^2y^2 = a^2b^2$

- Ako sistem nema rešenja , onda se prava i elipsa ne seku, to jest $a^2k^2 + b^2 < n^2$
- Ako sistem ima dva rešenja, onda prava seče elipsu u dvema tačkama $a^2k^2 + b^2 > n^2$
- Ako sistem ima jedno rešenje, prava je tangenta elipse i zadovoljava USLOV DODIRA:

$$a^2k^2 + b^2 = n^2$$

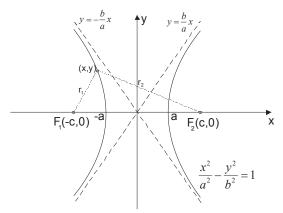
Napomena

Ako nam traže tangentu elipse u datoj tački (x_0, y_0) na elipsi (koja pripada elipsi), onda imamo gotovu formulu:

$$t: \frac{x \cdot x_0}{a^2} + \frac{y \cdot y_0}{b^2} = 1$$

3

<u>Hiperbola</u> je skup tačaka u ravni s osobinom da je razlika rastojanja ma koje tačke od dveju datih tačaka stalan broj.

a je realna poluosa (2a je realna osa)

b je imaginarna poluosa (2b je imaginarna osa)

 r_1, r_2 su potezi (radijus vektori) i za njih važi $|r_1 - r_2| = 2a$

 $F_1(-c,0), F_2(c,0)$ su žiže hiperbole , gde je $c^2 = a^2 + b^2$

 $e = \frac{c}{a}$ je ekscentricitet (još kod hiperbole važi da je e >1)

prave $y = \frac{b}{a}x$ i $y = -\frac{b}{a}x$ su asimptote hiperbole

Glavna jednačina hiperbole je $\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$ ili $b^2 x^2 - a^2 y^2 = a^2 b^2$

Prava i hiperbola

Slično kao kod kružnice i elipse, da bi odredili međusobni položaj prave i hiperbole, rešavamo sistem jednačina:

$$y = kx + n$$
 i $b^2x^2 - a^2y^2 = a^2b^2$

- Ako sistem nema rešenja , onda se prava i hiperbola ne seku, to jest $a^2k^2 b^2 < n^2$
- Ako sistem ima dva rešenja, onda prava seče hoperbolu u dvema tačkama $a^2k^2 b^2 > n^2$
- Ako sistem ima jedno rešenje, prava je tangenta hiperbole i zadovoljava USLOV DODIRA:

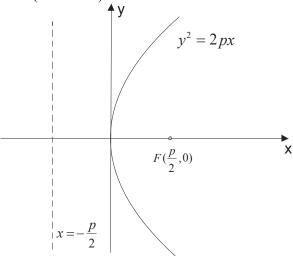
$$a^2k^2 - b^2 = n^2$$

Ako nam traže tangentu hiperbole u datoj tački (x_0, y_0) na hiperboli, onda imamo gotovu formulu:

$$t: \frac{x \cdot x_0}{a^2} - \frac{y \cdot y_0}{b^2} = 1$$

4

<u>Parabola</u> je skup tačaka u ravni sa osobinom da je rastojanje svake tačke od jedne stalne tačke (žiže) jednako odstojanju te tačke od jedne stalne prave (direktrise).

 $F(\frac{p}{2},0)$ je žiža parabole.

Prava $x = -\frac{p}{2}$ je direktrisa parabole ili $x + \frac{p}{2} = 0$.

Odstojanje tačke F od direktrise obeležava se sa p i naziva se parametar parabole.

Koordinatni početak je teme parabole.

Jednačina parabole je $y^2 = 2px$

Prava i parabola

Slično kao kod kružnice, elipse i hiperbole da bi odredili međusobni položaj prave i parabole, rešavamo sistem jednačina: y = kx + n i $y^2 = 2px$

- Ako sistem nema rešenja , onda se prava i parabola ne seku, to jest p < 2kn
- Ako sistem ima dva rešenja, onda prava seče parabolu u dvema tačkama p > 2kn
- Ako sistem ima jedno rešenje, prava je tangenta parabole i zadovoljava USLOV DODIRA: p=2kn Napomena

Ako nam traže tangentu pararbole u datoj tački (x_0, y_0) na pararboli, onda imamo gotovu formulu:

$$y \cdot y_0 = p(x + x_0)$$

www.matematiranje.in.rs